

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าลักษณะความเป็นผู้ประกอบการของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมห้องเย็น ในจังหวัดสมุทรสาคร ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำศึกษา โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งหมดตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมห้องเย็น
2. ผู้ประกอบการและคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมห้องเย็น

ความหมายของห้องเย็น

ห้องเย็น (Cold Storage) ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ หมายถึง การเก็บ (เช่น อาหาร) ในสถานที่เย็น เพื่อทำให้สิ่งเหล่านั้นคงความสด หรืออยู่ในสภาพที่ดี หรือในสภาพที่เก็บไว้เพื่อนำออกมาใช้ในอนาคต และในพจนานุกรมศัพท์อิเล็กทรอนิกส์ไทย-อังกฤษ (ฝ่ายวิจัยและพัฒนาสาขาสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ, 2547) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ห้องเย็น (Cold Storage) เป็นห้องที่มีอุณหภูมิค่าสำหรับเก็บของ เป็นต้น

ประเภทของห้องเย็น แบ่งตามภาวะการใช้งาน (บริษัท ซิลแมทซ์ จำกัด, 2546) มีดังนี้

1. ห้อง Freezing Room หรือห้องเย็นจัด สำหรับแช่แข็งสินค้าให้เย็นเร็วโดยไม่ทำให้เซลล์เกิดความเสียหาย การแช่แข็งสินค้าแต่ละประเภทแตกต่างกัน เช่น การแช่แข็งผลไม้และผัก จะต้องแช่แข็งเร็ว ไม่ทำให้ผนังเซลล์แตก ซึ่งเกิดจากน้ำภายในเซลล์เปลี่ยนสถานะจากของเหลวเป็นของแข็ง (เกล็ดน้ำแข็ง) หรือการแช่แข็งอาหารทะเลส่งออก จะต้องพยายามไม่ทำให้เกิดเกล็ดน้ำแข็งภายในเนื้อเซลล์ เพราะจะทำให้เซลล์ชำรุด ส่วนอุณหภูมิในการแช่แข็งจะอยู่ที่ประมาณ -30 ถึง -40 องศาเซลเซียส ขึ้นอยู่กับสินค้า

2. ห้องเก็บสินค้า Cold Storage มีไว้สำหรับเก็บสินค้าที่เกิดจากการแช่แข็งเช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้า ห้องเก็บสินค้าอาจจะมีหลากหลายอุณหภูมิ ตั้งแต่ -5 ถึง -25 องศาเซลเซียส ส่วนใหญ่ต้องการความชื้นสัมพัทธ์ $80 - 95 \%RH$ ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้า

3. ห้องเย็น Chill Room มีไว้สำหรับลดอุณหภูมิสินค้าเพื่อรอกระบวนการต่อไป หรือเพื่อควบคุมเชื้อแบคทีเรีย หรือเพื่อให้เอ็นไซม์ย่อยเนื้อในขบวนการผลิตเนื้อสัตว์ ส่วนใหญ่ห้อง

แม้เช่นจะมีข้อกำหนดของเวลาเข้ามาด้วย ส่วนอุณหภูมิที่ต้องการ ส่วนใหญ่ ประมาณ 2 ถึง -10 องศาเซลเซียส ขึ้นอยู่กับสินค้า

4. ห้อง Anti Room มีไว้เพื่อลดอุณหภูมิของอากาศภายนอกที่มีอุณหภูมิสูงไหลเข้าห้องเย็นจัดหรือห้องเก็บที่มีอุณหภูมิต่ำ ห้องนี้บางครั้งจะไว้สำหรับพักสินค้าหรือกระจายสินค้าบ้างในตัวเอง อุณหภูมิจะอยู่ประมาณ 10 ถึง -5 องศาเซลเซียส ขึ้นอยู่กับชนิดของการทำงาน

5. ห้อง Processing หรือ ห้องกระบวนการ ในกระบวนการผลิตสินค้าส่งออก หรือสินค้าแปรรูป สัตว์น้ำ หรือสินค้าประเภทอาหาร ในกระบวนการนี้จำเป็นต้องควบคุมอุณหภูมิในห้องทำงานให้ไม่เกิน 12 องศาเซลเซียส เพื่อไม่ให้เชื้อแบคทีเรียหรือเชื้อโรคบางชนิดขยายการเจริญเติบโตได้รวดเร็ว และที่สำคัญเนื่องจากห้องนี้มีคนทำงาน จะต้องมี Fresh Air หรืออากาศภายนอก เต็มเข้าไปด้วยในการคำนวณโหลดทำความเย็นจำเป็นต้องคิดค่าความร้อนที่เกิดตรงนี้ด้วย ซึ่งบางครั้งอาจลดภาระการทำความเย็นโดยใช้ Air to Air Heat Exchanger เข้ามาช่วย ก็สามารถลดโหลดความร้อนได้มาก

เกณฑ์กำหนดขนาดโรงงานห้องเย็น (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547ก) มีดังนี้

จำพวกที่ 1 เครื่องจักรไม่เกิน 20 แรงม้า และคนงานไม่เกิน 20 คน ซึ่งไม่มีการแกะล้าง หรือแปรสภาพวัตถุดิบ

จำพวกที่ 2 เครื่องจักรไม่เกิน 50 แรงม้า และคนงานไม่เกิน 50 คน ซึ่งไม่มีการแกะล้าง หรือแปรสภาพวัตถุดิบ และไม่จัดอยู่ในจำพวกที่ 1

จำพวกที่ 3 เครื่องจักรเกิน 50 แรงม้า หรือคนงานเกิน 50 คน หรือโรงงานทุกขนาดซึ่งมีการแกะ ล้าง หรือแปรสภาพวัตถุดิบ

จำนวนโรงงานห้องเย็น (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547ข) มีดังนี้

ในประเทศไทยมีโรงงานห้องเย็นจำนวน 347 โรงงาน และในจังหวัดสมุทรสาคร มีโรงงานห้องเย็นจำนวน 79 โรงงาน

ผู้ประกอบการและคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

ความหมายและความสำคัญของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการ (Entrepreneurs) ในพจนานุกรมภาษาอังกฤษ หมายถึง บุคคลที่ยอมรับความเสี่ยงตั้งองค์กรธุรกิจขึ้นมา และมีมิต นนทพันธุ์วาทย์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมคือ ผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจได้มองเห็นโอกาสที่จะทำกำไร โดยการผลิตสินค้าชนิดใหม่ขึ้นมาเสนอขายในตลาด ด้วยการนำเอากระบวนการผลิตใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิมเข้ามาใช้ หรือด้วยการปรับปรุงองค์กร ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมจึงเป็นผู้แสวงหาเงินทุน รวบรวมปัจจัย

ในการผลิตและการจัดการบริการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาข้างต้น(ชุตติกา โอภาสานนท์, 2543)

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม(2544) ได้ให้ความสำคัญของผู้ประกอบการว่าเป็นจุดเริ่มแรกสุดของวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลาง เพราะเป็นผู้ที่สร้างความเข้มแข็งทั้งทางด้านการสร้างผลกำไรและการแข่งขันในตลาด พิจารณาความต้องการของลูกค้า จัดการธุรกิจในแต่ละส่วนเพื่อเข้ากับสิ่งที่ลูกค้าต้องการ โดยมีระบบข้อมูลที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการตัดสินใจทางธุรกิจ และเป็นผู้ที่จะต้องมีความกว้างไกล รู้จักใช้การช่วยเหลือจากภายนอกเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กิจการ เพื่อให้กิจการดำเนินอยู่ได้

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ เป็นปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จของการดำเนินกิจการ จึงได้มีการศึกษาถึงลักษณะความเป็นผู้ประกอบการ ดังนี้

Schmitt-Rodermund and Silbereisen (1999) ได้กล่าวว่าความสำเร็จของผู้ประกอบการขึ้นอยู่กับลักษณะต่อไปนี้ ใฝ่ความสำเร็จ (Achievement Orientation) ความกล้าเสี่ยง (Risk-Taking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และความเป็นผู้นำ (Leadership)

ชุตติกา โอภาสานนท์ (2543) ได้สรุปคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ดังนี้ ความกล้าเสี่ยง ต้องการมุ่งความสำเร็จ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผูกพันต่อเป้าหมาย ความสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ยืนหยัดต่อสู้งานหนัก เอาประสบการณ์ในอดีตมาเป็นบทเรียน มีความสามารถในการบริหาร เป็นผู้นำที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม กล้าตัดสินใจ มองเหตุการณ์ปัจจุบันเป็นหลัก สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ต้องมีความร่วมมือและแข่งขัน มีความซื่อสัตย์

เดวิด แมคแคลแลน (อังกษโนรพิณ สันติธีรากุล, 2543) ได้กำหนดตัวบ่งชี้คุณลักษณะและพฤติกรรมส่วนบุคคลของผู้ประกอบการดังนี้

1. ความกล้าหาญ(Courage) หมายถึง คนที่มีความกล้าที่จะริเริ่มธุรกิจด้านใหม่ๆ
2. การมุ่งปฏิบัติ (Action Orientation) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นคนที่ชอบปฏิบัติ ต้องการจะเริ่มทำทันทีเพื่อจะได้เห็นผล
3. การมุ่งมั่นในความสำเร็จ (Success Orientation) ผู้ประกอบการที่เก่งจะคิดหาวิธีการที่จะทำให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ลังเล
4. การมองเห็นโอกาส (Perception of Opportunities) ผู้ประกอบการที่ดีต้องมองเห็นช่องทางที่เปิดอยู่เสมอ และรับรู้ถึงสถานการณ์ที่แปรเปลี่ยน และพร้อมที่จะเริ่มสิ่งที่ไม่คาดคิด แปลกใหม่ และเป็นไปได้ทุกอย่าง มุมมองที่แปลกใหม่

5. การเสี่ยงในอัตราปานกลาง (Moderate Risk Taking) ผู้ประกอบการจะเป็นคนที่กล้าเสี่ยงในสิ่งที่คำนวณแล้วว่าการเสี่ยงปานกลาง คือโอกาสในการสูญเสียเล็กน้อย เขาจะตั้งเป้าหมายที่สูงและท้าทาย แต่ก็มีความเป็นไปได้และอยู่ในโลกของความเป็นจริง

6. การตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) ผู้ประกอบการที่เก่งจะต้องมีเป้าหมายที่สอดคล้องกับความสนใจ ค่านิยม และความสามารถของตน และเป้าหมายนั้นใกล้ความเป็นจริง จะเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จ

7. การมองในระยะยาว (Long-Term Perception) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จมักจะอดทนต่อความยุ่งยากใจ และความล่าช้าของผลที่รออยู่ เขาจะยอมสละเวลาและอดทนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

8. การตั้งเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง (Continuous Goal Setting) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูง เมื่อทำสำเร็จก็วางเป้าหมายต่อไปสู่ทางที่ต้องการ แต่ถ้าตกต่ำก็เริ่มตั้งเป้าหมายใหม่ต่อไป

9. การยึดมั่นในความเป็นจริง (Reality Orientation) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะมีความเชื่อตรงทางความคิดและพร้อมที่จะเผชิญกับความเป็นจริง การรับรู้ความเป็นจริงทำให้เขาตัดสินใจได้ว่าอะไรเป็นไปได้ อะไรเป็นไปได้ไม่ได้

10. แรงจูงใจและพลัง (Motivation and Energy) ผู้ประกอบการที่เก่งจะมีความสามารถพิเศษที่จะทำงานได้ตลอดวัน มุ่งมั่นในงานที่ทำด้วยความตั้งใจจริงและจริงจัง

11. ความแน่วแน่ในความคิด (Single-Mindedness) ความแน่วแน่ในความคิดตามเป้าหมายที่วางไว้เป็นปัจจัยของความสำคัญ ความแน่วแน่ในความจริงจะทำให้เกิดความอดทนและความมุ่งมั่นที่จะไม่ลดละจนกว่าจะได้ชัยชนะ

12. การพึ่งพาตัวเอง (Self-Reliance) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะพึ่งพาตนเองและเชื่อในความสามารถของตนที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเองเป็นผู้วางไว้

13. ความเป็นอิสระ (Independence) ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จจะต้องการรวมกลุ่มหรือการมีเพื่อน เพื่อการสร้างความรู้จักกันไว้ การหาข้อมูล การขอความช่วยเหลือ ปัญหาที่แก้ไม่ตก หรือเพื่อขยายกิจการนั้น

14. ความมั่นใจในตัวเอง (Self-Confidence) ผู้ประกอบการเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง แต่ไม่เย่อหยิ่ง เพราะผู้ประกอบการที่เก่งจะไม่เคยคิดถึงความล้มเหลว

15. การชื่นชมในความสามารถของตนและเชื่อมั่นในตน (Self Esteem and Self-Faith) จะต้องมีความชื่นชมและเชื่อมั่นในตัวเองมาก จนทำให้เกิดความรู้สึกมีค่า มีความสามารถ

จะต้องมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและพอใจตนเอง พร้อมทั้งจะก้าวต่อไปเพื่อเอาชนะและแก้ไข และเชื่อความสามารถของตนเองอยู่เสมอ

16. การตอบสนองต่อความล้มเหลว (Response to Failure) ปัจจัยที่สำคัญต่อการประสบความสำเร็จของผู้ประกอบการคือ ทักษะคิดต่อความผิดพลาดว่าเป็นเพียงอุปสรรคต่อเป้าหมาย จะวิเคราะห์ว่าสาเหตุของความล้มเหลวคืออะไร เรียนรู้ปัญหา แก้ไขและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

17. นิสัยในการแก้ปัญหา (Problem-Solving Behaviors) ผู้ประกอบการที่เก่งรู้ว่าไม่มีทางที่จะได้ข้อมูลครบทุกอย่าง และแผนที่วางไว้ก็ไม่ได้สมบูรณ์แบบ จะเชื่อข้อมูลที่ได้มาบางส่วนเท่านั้นและใช้ความรู้สึกของตนเองเป็นเกณฑ์มากกว่าข้อมูลที่ได้มา

18. ความไม่ย่อท้อในการแก้ปัญหา (Tenacity in Problem Solving) คนที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจใหม่ๆ จะมุ่งมั่นที่จะเผชิญกับปัญหาและทำสิ่งที่ตนริเริ่มให้สำเร็จ

19. ความอดทนต่อความคลุมเครือและความไม่แน่นอน (Tolerance of Ambiguity and Uncertainty) จะอดทนต่อสถานการณ์ที่คลุมเครือได้ดี และสามารถตัดสินใจในสถานการณ์ที่แม้จะไม่แน่นอน จะไม่มีความกระวนกระวายเมื่อพบปัญหาหรือความคลุมเครือ

20. คุณสมบัติอื่นๆ (Other Attributes) เช่น ความมุ่งมั่นที่จะทำงานที่ตนเองเริ่มไว้ให้สำเร็จ แม้ว่าจะต้องเผชิญความวุ่นวายใจ สามารถเปิดตัวเองให้มีประสบการณ์ใหม่ๆ และไม่ชอบต่อต้าน สามารถวิเคราะห์ตัวเองและความคิดของคนได้อย่างเปิดเผย เป็นผู้ที่ไม่ค่อยพอใจในตัวเองหรือยอมง่าย ๆ มีความคิดเป็นอิสระ ไม่เชื่อความคิดผู้อื่นตรงๆ แต่รับฟังข้อคิดเห็นและคำแนะนำ ไม่โทษผู้อื่นหรือป้ายความผิดให้ผู้อื่นเมื่อตนเองทำผิด ใฝ่ต่อมุมมองใหม่ๆ เพราะรู้ว่าทุกอย่างขึ้นอยู่กับโอกาสที่เปิดใหม่ๆ มักจะถูกกระตุ้นจากภายในตนเองมากกว่าจากภายนอกและมีความหวังสูง มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจดี เป็นคนที่มีความคิดเป็นผู้ใหญ่ มั่นใจในตัวเอง แต่สามารถเข้ากับคนอื่น ๆ ได้ แม้จะมีบุคลิกหรือค่านิยมต่างกัน สามารถควบคุมความรู้สึกและอารมณ์ได้ดี มีความสามารถในการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

21. บุคลิกที่ขัดแย้งกัน (Paradoxical Characteristics) บางครั้งผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จก็มีคุณลักษณะที่ขัดแย้งกันหลายอย่าง

ถาวร ศรีสุขะโต (2543) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้เริ่มประกอบกิจการว่ามีลักษณะดังนี้ มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสูง มีความกล้าเสี่ยงในระดับปานกลาง เป็นนักแก้ปัญหา เป็นผู้นำโดยธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์ มีความกระตือรือร้นสูง มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง เป็นบุคคลที่ทำงานหนัก เห็นความสำคัญของงาน และได้กล่าวถึงบุคลิกลักษณะของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จดังนี้ เป็นนักวิเคราะห์โอกาส ชอบค้นคว้า แสวงหาโอกาส

ไปสู่ความสำเร็จ เป็นนักแก้ปัญหา เป็นนักคิดที่มีเหตุผล เป็นนักบริหารตามวัตถุประสงค์ เป็นนักทำงาน และเป็นนักควบคุม

กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2544) กล่าวถึงคุณสมบัติของการเป็นผู้ประกอบการว่า ควรมีคุณสมบัติดังเช่น มีเป้าหมายชีวิต มีความพยายาม มีความคิดสร้างสรรค์ มีประสบการณ์ มีเงินทุน โดยเริ่มจากธุรกิจเล็กๆ และทำโครงการอย่างเป็นระบบ ได้รับการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม มีทีมงานที่ดี และมีจิตใจบริการต่อลูกค้า

ซูซัน สมิททริโกร (2544) ได้กำหนดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการดังนี้

ด้านที่ 1 ความกล้าเสี่ยง (Risk taking) หมายถึง ความกล้าลงมือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยมีโอกาสประสบความสำเร็จพอประมาณ

ด้านที่ 2 ความยืนหยัดอดทน (Preseverance) หมายถึง การมีพันธะผูกพันต่อเป้าหมายในระยะยาว มีความยืนหยัด ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค

ด้านที่ 3 มนุษยสัมพันธ์ (Human relations ability) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น สามารถให้ความยอมรับนับถือผู้อื่น มีการแสดงออกที่บ่งชี้ถึงความมีอัธยาศัยไมตรี สามารถโน้มน้าวจิตใจ แสวงหาความร่วมมือจากผู้อื่นได้

ด้านที่ 4 ใฝ่ความสำเร็จ (Achievement orientation) หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายวางแผนและจัดระบบระเบียบการทำงาน ตั้งมาตรฐานการทำงานไว้สูง และทำงานด้วยความทุ่มเทเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

ด้านที่ 5 การจัดการกับความล้มเหลว (Dealing with failure) หมายถึง ไม่ท้อถอยเมื่อเกิดความล้มเหลว ถือว่าความผิดพลาดคือบทเรียนที่ควรเรียนรู้

ด้านที่ 6 แรงจูงใจและพลัง (Motivation and energy) หมายถึง ทำงานด้วยความกระตือรือร้น เต็มไปด้วยพลัง สามารถทำงานติดต่อกันได้เวลานาน

ด้านที่ 7 วิสัยทัศน์และเป้าหมาย (Vision and goals) หมายถึง การตระหนักถึงสิ่งที่ตนเองต้องการในชีวิต การคาดการณ์ถึงสถานะที่น่าจะเป็นในอนาคต

ด้านที่ 8 การแสวงหาข้อมูล (Information seeking) หมายถึง การค้นหาและแสวงหาข้อมูลต่างจากผู้อื่น เพื่อนำมาใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ด้านที่ 9 ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หมายถึง ความสามารถในการคิดสิ่งแปลกใหม่ที่ก่อให้เกิดประโยชน์โดยไม่ยึดติดอยู่กับแนวความคิดเดิม

ด้านที่ 10 ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self-confidence) หมายถึง ความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการกระทำและจัดการสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

ด้านที่ 11 กล้าริเริ่มและรับผิดชอบ (Initiative and responsibility) หมายถึง มีความต้องการเป็นผู้ก่อให้เกิดการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย

ด้านที่ 12 การแสวงหาโอกาส (Opportunity seeking) หมายถึง การพยายามมองหาช่องทางที่จะเป็นโอกาสสำหรับการริเริ่มกิจกรรมใหม่ ๆ

ด้านที่ 13 ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) หมายถึง การไม่เอาใจเอาเปรียบลูก้า มีความซื่อสัตย์สุจริตในการดำเนินธุรกิจและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

สำหรับคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการในการศึกษานี้ จะอาศัยกรอบแนวคิดของ ชูชัย สมิทธิไกร (2544) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชลขันธ์ หงส์ไพศาลวิวัฒน์ (2539) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะของผู้ประกอบการในธุรกิจการผลิต การจัดจำหน่ายและการบริการ พบว่า ผู้ประกอบการในธุรกิจต่างประเภทกันมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการในธุรกิจการผลิต การจัดจำหน่ายและการบริการ ให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้านสอดคล้องกัน โดยมีลำดับเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ (1.) ความสามารถในการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ (2.) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (3.) ความเป็นผู้นำ (4.) ความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ (5.) ความคิดสร้างสรรค์ และ (6.) ความเชื่อมั่นตนเอง

ผู้ประกอบการที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบควบคุม และแบบปล่อยปละละเลย มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน ผู้ประกอบการที่มีเชื้อชาติแตกต่างกัน มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการแตกต่างกันในด้านความมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ผู้ประกอบการเชื้อสายจีนมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่าผู้ประกอบการเชื้อสายไทย

ส่วนผู้ประกอบการที่มีลักษณะประชากรด้านอื่น ได้แก่ จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด สถานภาพสมรส และฐานะความเป็นอยู่ในช่วงเยาว์วัย กลับไม่มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการแตกต่างกัน ผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์สูงกว่าผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์งานอาชีพต่างๆ เช่น ประเภทธุรกิจที่เคยทำมา ระยะเวลาทำงานก่อนประกอบธุรกิจ การใช้ตัวแบบในการเป็นผู้ประกอบการ อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองในช่วงเยาว์วัย และ การแสวงหาความรู้ทางธุรกิจ มีคุณลักษณะของผู้ประกอบการไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการที่เริ่มทำงานครั้งแรกในองค์กรฐานะเป็นหุ้นส่วนจะมีความสามารถในการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจสูงกว่าผู้ประกอบการที่ทำงานครั้งแรกในองค์กรฐานะเป็นพนักงาน ส่วนผู้ประกอบการที่สนใจอ่านหนังสือและวารสารเกี่ยวกับธุรกิจและการลงทุนต่างๆก่อนดำเนินธุรกิจมีเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์และความสามารถในการมองเห็นโอกาสทางธุรกิจสูงกว่าผู้ประกอบการที่ไม่สนใจอ่าน สำหรับผู้ประกอบการที่เคยเข้าร่วมสัมมนาสองถึงสามครั้งและมากกว่า 3 ครั้ง เกี่ยวกับการดำเนินสถานประกอบการหรือการลงทุนต่าง ๆ ก่อนดำเนินกิจการมีความเป็นผู้นำสูงกว่าผู้ประกอบการที่ไม่เคยเข้าร่วมสัมมนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ประกอบการที่มีอายุต่างกัน จะมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการทั้ง 6 ด้านไม่แตกต่างกัน

ภาสกร เข้มประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาเปรียบเทียบภูมิหลังและลักษณะความเป็นผู้ประกอบการระหว่างผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูงและต่ำในการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมขนาดย่อมและขนาดกลางในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จแตกต่างกัน มีความแตกต่างกันในด้านเพศ ระดับช่วงอายุ และการเป็นสมาชิกสมาคมหรือชมรม แต่ไม่แตกต่างกันในด้านเชื้อชาติ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพบิดาและอาชีพมารดา ตำแหน่งในกิจการ การบริหารงาน ช่วงระยะเวลาในการประกอบกิจการ ประสบการณ์การทำงานก่อนเปิดกิจการ ตำแหน่งงานก่อนเปิดกิจการ และช่วงระยะเวลาในการทำงานอื่นมาก่อนนั้น

ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินกิจการสูงมีลักษณะความเป็นผู้ประกอบการแตกต่างจากผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต่ำอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จสูง มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นผู้ประกอบการสูงกว่าผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จต่ำ จำนวน 9 ด้านคือ ใฝ่ความสำเร็จ กล้าริเริ่ม ความมั่นใจในตนเอง การจัดการ การผิดพลาดล้มเหลว การแสวงหาโอกาส แรงจูงใจและพลัง มุ่งมั่นอดทน วิสัยทัศน์และเป้าหมาย การแสวงหาข้อมูลและความเชี่ยวชาญจากผู้อื่น

จันทร์จิตร เขียรศิริ (2546) ได้ศึกษาเรื่องคุณสมบัติของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็กในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากได้แก่ ความมานะ ความเป็นมิตร ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการตัดสินใจ การแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ อุปนิสัยและความสามารถในการบริหาร ส่วนคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์ และการมองการณ์ไกล